

ԼՐԱԳԻՐ

30 ԴԵՍԵՄԲԵՐ

ՀԱՆՆԱԳԱՍՏՈՐԵԱՆ

30 ԴԵՍԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական. — Ազգային
լուրեր. — Քաղաքականությունը (Երե-
րան, Տրապիզոն). — Գյուղական. —
Առևտրական. — Թերթեր Մասին:

Գ. ՊՈԼԻՍ 9 ՓԵՏՐՈՂԱՆ

ԱԶԳ.

Գաղափարներն լրագրող բաժա-
նորդ գրելու ուղղությամբ պատասխան
ազգայնացող կը ծանուցանեն թե
տարեկան կամ վերջնական բաժա-
նորդագրելու կանխիկ պարտքն զրո-
կել, որպես զի կարենան լրագրող
ստանալ կանոնադրական:

Այս առթիվ արժանի կը համա-
րենք նաեւ ծանուցանել թե անց-
եալ տարեկան բաժնորդագրելու կամ
հաշիւ պարտքը անձանց և քանի
մը տեղերու գործակալաց լրագրող
զրկելու դատարանական ենք վերջին
յուշակար 13 էն ի վեր, ինչպէս որ
ծանուցած էինք:

Եւ որպէս զի բաժնորդագրելու
արդէն մեր գործակալաց վճարող
պատասխան բաժնորդաց զրո-
կանք ըրած չլինելով, կը խնդրենք
որ անյարգել ինչպէս տեսնուի մեզ
պէս զի իրենց լրագրող ուղղակի
իրենց անունը գրենք:

ԽԱՌՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Լիբանանու խնդիրը կարեւորու-
թիւն կ'առնանայ Ալգ. առանձնա-
յնորհեալ գաւառին կառավարել
Բիւթանէ՛մ փայտի երկրորդ հնգամ
եալ պաշտօնակառուցութիւնը կը լը-
նայ պարիլ ամսուն մէջ: Բ. Դու-
աւն և միւս տէրութիւնը գոհ են
Բիւթանէ՛մ փայտէն, որովհետեւ
տասն տարի չարեւանակ յաջողած
է խաղաղութիւն և համարարութիւն
պաշտօնակառուցութիւնը այն երկու
հակառակ յերկրուն: Տրուելներուն
և Մարտիկներուն միջեւ: Բայց իմ-
բանա չափեր որ Բիւթանէ՛մ փայտի
պաշտօնը նորոգուի, և ըստ էջը-
րէն տեղեկութեանց, նախապա-
տի կը համարի ետք այնպիսի կա-
ռավարել մը, որ խաղաղացող Մա-
րտիկներն առաւել եւս քաջաբե-
րենք մեքենայութեանց մէջ, Բ.
Դուան երկէ կը օրէն յետոյ ի
երկուքն դեպքաններն ի խոր-
հուրդ հրաւիրած էր Բիւթանէ՛մ
փայտի պաշտօնին վերանորոգման
կամ դադարման վրայ բանախոս-
համար, բայց քրտնառան դեպքան
նախ Մարտիկն, առաքելով թե
իւր կառավարութիւնէն հրահանգ չէր
ստացած, (և իրոք, քաղաքի մէջ
նախարարութիւն չկայ որ հրահանգ
տայ), ներկայ գտնուի չէ ուղղած,
հետեւաբար դեպքանք երեկ չեն
կրցած գումարման: Բայց Ալգ. ի-
նքանքներն թերթը կը պնդէ թե
նախ Մարտիկն այն պատճառաւ
երեկ ներկայ չգտնուեցաւ, որով-
հետեւ այս խնդրոյն բանախոս-
ութեանց նիւթ լինելն իսկ չուզեր,
և արդէն իւր լեզուն, այսինքն հա-
կառակ ըլլէն առած է Բիւթանէ՛մ
փայտի պաշտօնին վերանորոգման
գէ՛մ:

Եթէ ուղիղ է Երբեքսի տեղե-
կութիւնը թե քրտնառան այն պատ-
ճառաւ կը հակառակի Բիւթանէ՛մ
փայտի պաշտօնին նորոգման, որով-
հետեւ նախապատիւ կը համարի
Լիբանանու սոր կառավարիչ մը
տեսնել որ Մարտիկներու Լատինա-
կան մեքենայութեանց նպատակ,
թեթեւեղութիւնը գիւրաւ կը հասկնա-
նէ, սերտ խորհրդակցութիւն մը կ'այ
Լիբանանու խորհրդոյն ստացած այս
նոր երեւոյթիւն և այն կարեւոր տե-
ղեկութեանց միջեւ, զորս պատա-

հական արժանաւորութիւնը թերթի
մ'երեկ կը հարգողքէր մեզ հայե-
պէս: Այս տեղեկութեամբ, յառա-
ջիկայ թուով մը քիչ մը մանրա-
մանօրէն պիտի խօսինք Լիբանա-
նու խնդրոյ վրայ:

Կը յիշենք ընթերցողք թե Սեր-
պիոյ երեւոյթանալան փողովն օ-
րէնք մը քուէարկած էր, որ Սեր-
պիոյ թողեալ գաւառներու իսլամ
կարողածատեարք կարողածները դը-
նելու արտօնութիւն կուտար կա-
ռավարութեան, եթէ հարկ դա-
տէր: Սերպիոյ կառավարութիւնը
այս նպատակաւ յանձնարարեալ
մը կ'ազմած էր: որ կառավարու-
թեան գնելը կարողածող գինները
պիտի որոշէր, և գնուած կարողած
ներուն գինը 6 արքէն պիտի վը-
ճարուէր: Իսլամ կարողածատեարք
այս քանակաւ անօրինութեան գէ՛մ
բողոքելով Բ. Դուան միջնորդութիւն
ըն խնդրած էին: Բ. Դուան պիտու
դու թիւններն ուղղեց Սերպիոյ կա-
ռավարութեան առաքելով թե
յիշեալ յանձնարարութիւն մէջ կարող-
ածատեարք կամ անոնց պիտուորդ-
ներուն բացակայութիւնը միջադե-
պի օրինակ յայտնի բանախոսութե-
մ'եր, միանգամայն իրողութիւնը
մեծ տեղեկութեանց ուշադրութեան
ներկայեց: Բ. Դուան այն դիտողու-
թեանց վրայ, որոց ոյժ տուէր Պէ-
կըրաւ նստող Եւրոպական դեպ-
քանք, Սերպիոյ կառավարութիւնը
պարտաւորեցաւ բարեփոխել ինչ-
եալ օրէնքն: Այսպէս իսլամ իսլամ
կարողածատեարք անձանք կամ փո-
խանորդներով ներկայ պիտի գըտ-
նուէր յանձնարարութիւն մէջ. կարող-
ածատեարք հաւանութիւնն անհրա-
ժեշտ է և գնուած կարողածող գի-
նէն անմիջապէս և ամբողջապէս
պիտի հատուցուի փոխանակ 6 տար-
ուան մէջ մաս առ մաս վճարուե-
լով, ինչպէս նախորդ օրէնքը կը
տրամադրէր: Այս պայմանը լիովն
կը պատասխանէր Սերպիոյ իսլամ
կարողածատեարք բողոքներուն, և
հետեւապէս միջադեպը վերջնապէս
կարողագործած կրնայ համարուիլ:
Այս իրաւաբանութեան գեղեցիկ
օրինակ մը, որուն կրնայ հետեւիլ
նաեւ Պուրթալիոյ կառավարութիւն-
ը կարողածական խնդրոյն մէջ:

Երբայնի և թե մարտադարձի և
Օտեմարի միջեւ ընդձայնակ հետադ-
րական հարցադրակցութիւնը ժամա-
նակէ մ'ի վեր ընդհատած է և կը
կարծուի թե հետադրական պա-
րտքը նոյն իսկ Օտեմարի նաւահա-
գտին մէջ խզուած է. Հեռագրա-
կան ընկերութեան չափերուն, որ
խզեալ պարտքը պիտի նորոգէ, ար-
դէն մայրաքաղաք կը գտնուի,
բայց հաւանական չէ որ Օտեմարի
չուրերուն մէջ տիրող խառնաշու-
ձմբան պատճառաւ այժմէն կարե-
ւոր նորոգութեան ձեռնարկէ: Ար-
դէն Օտեմարի եկած լուրեր կը ծա-
նուցանեն թե նաւահագիտող միջո-
ստան է և սառույցն անքան թանձր
է, որ պէտք չէ սպասել թե չու-
տով կը հայի:

Իս Թիւրքի լրագրող կը ծանու-
ցանէ թե Ղալաթի թիւնէն ըն-
կերութիւնը բողոք բարձր է Ղա-
լաթիայէն մինչև Շէշլի թրամվայ
բանեցնելու արտօնութիւն ունեցող
ընկերութեան գէ՛մ:

Վիեննայէն փետր. 14 թուով կը
հետադրեն թե Պուրթալիոյ կառա-
վարութիւնն առանց լիաւորութեան
դեպքան Միւրթալիոյ վաշտի դի-
մելու, իւր բողոքները գեղեցիկ
խորհրդէն հարցադրելու միջոց յա-
ջողած է գտնել: Պուրթալիոյ
պատուիրակ Պ. Վիւրթալի Ռուսա-
կան դեպքան Պ. ար Մահմէտի հայմի

դիմել և քանիցս անոր հետ խոր-
հրդակցելու է:

Պերթի թակալով լրագրող իւր
փետր. 5 թուով կը ծանուցանէ թե
Գերմանիոյ բանակին մէջ պատա-
հած մահուանց վրայ չլինած մի-
ճակարէք մը կը տեսնուի եղբր թե
անձնապատկերութեան թիւն տարուէ
տարի կ'աւելնայ Գերմանիոյ զորաց
մէջ: 1879ին անձնապատկերման
թիւն 125 էր, 1880ին այս թիւ
252 էր և 1881ին 262 էր եղած է:

Կ. Պուրթալի առևտրական և դը-
րամական հրապարակին վերաբը-
եալ գործող մօտէն տեղեկութիւն
ունեցող լրագրող մը կը գրէ Ե-
րբբէքսի երկուսուն թուին մէջ
թե երկուսուն միւս առաջ Օսմ. կա-
ռավարութիւնը շատ մ'արտօնու-
թիւններ տուաւ հանրապետ ձեռ-
նարկութեանց համար, և թեպէտ
հնչելու մեծ կարեւորութիւն չու-
նենային, այս արտօնութիւնը յա-
նչան մը համարուած էին Օսմ.
կառավարութեան հետեւի սկսած
պատակական ուղղութեան: Բայց,
կը յարէ՝ նամակագիրն, անկէ ի
վեր քաղաքականութեան փոփո-
խութիւն մը կը նշարուի. որով-
հետեւ այլ եւս արտօնութիւնը չեն
տրուիր, և լրագրողը ալ բան մը
չեն կրնար ծանուցանել, իրաց այս
վիճակի մէջ, յայտնի է թե վատա-
հա թիւն չկրնար լինիլ, և Եւրոպա-
ցի դրամատեարք չեն համարձակիր
կարեւոր ձեռնարկութիւններ սկը-
սել ի Թուրքիա, ինչպէս երկուս-
ուրեք և նաւահագիտողներու չի-
նութիւնը և այլ հանրապետ գոր-
ծեր:

Նոյն նամակագիրը գիտողու-
թիւն կ'ընէ Մարտիոյ վիճակա-
րին վրայ, յորմէ քաղաքում մը
տուրքն անցեալ շաբթու մէջ, ըսե-
լով թե Մարտիոյ ընդմէջ մեծ և ե-
րան վաճառած հաշիւն իրականէն
շատ պակաս է, ինչպէս Մարտի-
ոյն հետ ամենէն աւելի գործ ու-
նեցող յաճախականը կը վկայէ,
ուստի կամ Մարտիոյ պաշտօն-
եալը սովորաբար շատ թեթեւ են.
թաղութիւնը կ'ընեն վաճառած
թաղերի վրայ և կամ շատ վա-
ճառք անմաքս կ'անցնին: Բայց
մեր խոսքը կարծեաց, այս երկու
թերթի միջեւ ալ տեղի կ'ունենան,
բայց մանրամասնութեանց մէջ մըտ-
նել հարկաւոր չէ:

Սէշլիիկէն կը ծանուցանեն թե
Սերպիոյ և Սէշլիիկէն միջեւ կազ-
մաւորութիւնը խորհրդակցութիւն
14էն բանիկ սկսած է:

Ռուսիոյ ներքին գործող նախա-
արքն առաջարկեց փակել կանանց
բժշկութեան ձեռնարան, ըսելով թե
յիշեալ ձեռնարանն Ոչնչականաց ող-
բայ նորոգութեան ձեռնարկէ: Ար-
դէն Օտեմարի եկած լուրեր կը ծա-
նուցանեն թե նաւահագիտող միջո-
ստան է և սառույցն անքան թանձր
է, որ պէտք չէ սպասել թե չու-
տով կը հայի:

Եվգենի Նախարարութեան գա-
տական փոխանորդ Հիւսին Եֆենտին
յիշեալ պաշտօնատան սպասուորդն-
րէն մին յանձնարար բանախոսելու
ընկերութեան գէ՛մ:

Տրապիզոնէն Երբբէքսի գրած
նամակ մը կը ծանուցանէ թե ժա-
մանակէ մ'ի վեր Ռուսիայէն քաղա-
քի բերուի հան, բայց դէ՛ չտեսնել
լինելուն պատճառաւ չէ կրցած
բռնուիլ: Սակայն փոքր վաճառա-
կանք առաւելան քաղաքը գնելով

Ռմերիկայի քաղաքի պարագայ արն-
տակներուն մէջ կը լցնեն և երկրին
ներսերը զրկելով իրենց Ռմերիկայի
քաղաքը կը վաճառեն եղբր: Ռմե-
րիկայէն ուղղակի քաղաքը բերել
տուող գիւտար վաճառականը՝ Ռ-
մերիկայի Միացեալ-Նահանգաց հիւ-
պատակին գիւտար խնդրելու են այս
խաղաղութեան առաջին առնուլ,
որ յոյժ քաղաքակալ վաճառականու-
թեան ինչպէս նաեւ սպասման, ու-
րովհետեւ, մանաւանդ երկրին նը-
սերը, գնողը լաւ գէշէն զանազա-
նեալ անկարող են և միայն քանի մը
գրուէր տարբերութիւնը կը տեսնեն:
Նոյն նամակը կը ծանուցանէ նա-
եւ թե զրկելու որոշող ձեռնորդ ծո-
ված վրայ իրարու հետ կ'ունենա ըր-
նուելով մէկ հոգի սպաննուելու և 4
հոգի ալ վերադարձուելու:

Երեկ գիշեր թափառապէսի կող-
մէ հրդեհ ծագելով բանի մը խա-
նութիւն արեցան:

Վաղբը կը ծանուցանէ թե անց-
եալ օր քանի մը ուսու նաւատորմ
արեւելքով Ղալաթիոյ մեծ փողո-
ցին վրայ գտնուող ստորկանութեան
փոքր պահակարանի մը վրայ կը
յարձակուի և ոստիկանաց հրացան
ներն առնուլ կուգեն, ոստիկանը
քաղաքութեամբ կը յորդորեն յիշեալ
նաւատորմներն որ իրենց ճանաչու-
թեան, բայց տեսնելով որ անոնք
իրենց յորդորներուն անհաջ չեն դը-
ներ, քանի մը հրացան օդն ի վեր
պարփակով՝ մերձակայ պահակա-
րանի օգնութիւն կ'ուզեն. ստորկանը
անմիջապէս հասնելով կը բռնեն
յիշեալ նաւատորմներն և Բերայի ոս-
տիկանութեան կը յանձնեն, Բերա-
յի ոստիկանագլուխ ի ներկայու-
թեան Ռուսիոյ հիւպատոսարանի
թաղմանին անոնց յանցաւորու-
թիւնն հաստատել լետայ Ռուսիոյ
հիւպատոսարանին կը յանձնէ:

Վաղբը կը ծանուցանէ թե Ռ-
ւաւորական դեպքան Պ. Բալիչէ
ձխախալութիւն թեթիւ ծրագրին քանի
մը կէտերուն գէ՛մ դիտողութիւն-
ներ ըրեր է:

Ռստիկանութիւնը կը ծանուցանէ
թե Գեորգ անուն մարդ մը որ յա-
ռապաղայն գաղապարութիւն կը-
րած է եղբր, երեկ գիշեր ժամ 1ին
միջոցները Գեորգի կողմէ վատա-
հաբաւ տուն մը բռնի մտնելով՝ հոն
գտնուած կիներէն մին գլխով վը-
տանդաւոր կը կրկնէ և զիւրաւոր
գտնակով և կը փախչի, բայց ոս-
տիկանը ետեւէն հասնելով կը յա-
ջողին բռնել:

Կը խնդրէ թե առևտրական և
երկրագործական նախարարութիւ-
նը որոշած է Եւրոպիոյ մէջ գրու-
ած ձեռնարան նման տեղադրող ող-
բայ մը (Ֆէրմ մօտէ) հաստատել
մայրաքաղաքի մէջ, և այս նպա-
տակաւ Բիւթանէ՛մ փայտի ողբի Մա-
լիա պէ՛լին Թուրքիոյ գաւառն
ունեցած ազատեղութիւնը գնած է Կը-
ուի նաեւ թե յիշեալ նախարարու-
թիւնն որոշած է վաճառականու-
թեան և երկրագործութեան, ան-
տառարանութեան և հանրապետ-
ութեան դպրոց մը շինել կրնական
նախարարութեան պաշտօնատան
հրապարակին վրայ:

Մահմուտէն ընկերութեան Լուի-
ֆիէ չափեան, որ նախընթաց օ-
րը Սէշլիիկէն մայրաքաղաք հա-
տաւ, Ռմերիկոյն քաղաքը բռնէ փո-
թորի մը հանդիպելով պարտաւոր-
ուելու նախ երկու օր Ս. Գաննե-
լին վաղըն մօտ գտնուած փոքր
ծովածոր սպասարանի, և յետոյ
երկու օր ալ Բանիքըրթի մօտ
վաղըն ծովածորն է Յիշեալ երկու

վանուց հայրերը նաւակամուրջին
(Կիւվերթէ) վրայ գտնուող 100ի
չափ ուղեւորաց ձրի ուսուցիչ բաշ-
խել են:

Երկուշաբթի օրը ծանուցանելով
Ղալաթիա թիւնէն փողոցը Ֆրան-
սական հպատակ Պուրթի եղբարը
նորածնութեանց վաճառատունը
գործը մտնելով գրամարկը կտորած
է մէջը գտնուած 70 հազար դրու-
թի թղթագրում և 65 ոսկի արծէքով
ազմանը մը կողոպտած էին: Ռու-
ստիկանութեան կողմէ հրատարակ-
եալ պաշտօնական ազդ մը նոյն օրը
կ'ըսէր թե գողերը գտնուած էին, և
վաճառատան երկու հայ բեռ-
նակիրներն էին, վասիլ անուն և 4
բողբէն թեղաբեալ: Պուրթի եղ-
բարը Սիւնայի մէջ նամակ մը
հրատարակելով կը ծանուցանէ թե
իրենց վաճառատան գրագիր Վա-
սիլ վրայ որ և է ամբաստանութիւն
ծանրացած չէ և բնաւ ազատաց
չկայ թե նա գողութեան մասնա-
կից եղած է: Բայց չեն ըսեր թե
գողերն իրօք վաճառատան հայ բեռ-
նակիրն են: Գողուած նիւթերն
են 65-70 հազար դրու-թի թղթա-
գրում, Պուրթի լիւթակահանու-
թեան 3 տունակ, արծաթեալ ժա-
նադրոյմ, աւանդ տրուած գոհար-
դէններու ծրար մը և զանազան
թուղթեր:

Ս. Գ.

Կոստանդնուպոլսոյ վաճառակա-
նական սենեակը կը ծանուցանէ
արձանագրեալ վաճառականաց, սե-
ղանաւորաց և գործարանատեարք,
թե իրենց բաժնորդագրութիւնը
կ'սկսի ներկայ տարւոյն յունուար
1 էն:

Ղալաթիա 5 փետր. 83

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Կիրակի օրը մայրաքաղաքի Ռ-
ւաւորական գաղթականութեան 24
երեսօրինանայ ընտրութիւնը կա-
տարուելով, ամենէն աւելի քուէ
ստացողն եղաւ Մեծ. Մօսի. Ս.
Չուր, որ, ինչպէս յայտնի է,
քնիկ Սուլայի լինելով՝ Ռուսորդ-
նուկարիոյ տէրութեան հպատակ է:
Կը խնդրէ թե յիշեալ երեսօր-
ինան թեան նախագահութիւնն ալ
Մօսի. Չուրի տաղարկութեան է
ստիպմամբ, բայց ինք չընդունի
եղբր:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իրականութիւնը
գաղափար չեն կրնար աշխատե-
լով, հաւանականաբար յառաջիկայ
տարածք օրն երկաթուղիները կը-
նայ սկսի:

Ս. Գ.

Սերբիոյ երկաթուղեաց տը-
նօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հա-
տարակութեան, թե Չաթիայի և
Սինքլիի միջև շատ ձիւն դիտու-
ման հետեւ իրենց իր

[illegible]

նից այն տեղւոյն վրայ ուր բռնե-
ռային այդին հազարաւոր ճառա-
գայլմեներ կը շողային :

Եբբոր բռնեռային երկիրնե-
րուն վրայ Արեգակը կամ Լուսինը
տեսնանելի են, շատ անգամ լուսա-
բակով կամ ճարեհերով մը ելայլը
շրջապատեալ են, երբեմն ալ այս
երեւոյթներէն շատերն ի միասին
կը տեսնուին, կարծես թէ, կ'ըն-
դուի ֆիկիէ, որմէ այս տողերս կը
բարձրեմ, երկնից վրայ տօնի օր մը
ըլլալ :

Արդ ատմք են ընդհանրապէս
բռնեռային ծովերուն դրանքիւնքնե-
րն : Ասով մը յօղաճածոյն առա-
ջին մասին վերջ կուտանք, երկ-
րորդին մէջ հիւսիսային բռնեռային
կողմը ճանապարհորդելու նպատակ
կէս եղած ուղեգործութեանց պատ-
մութիւնն ընկու համար :

ՀԵՐՈՆԻՄՈՍ ԲԱՐՍԵԳԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ ԳՈՒԼՍ 4—7 ՓԵՏՐՎ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Շաբաթ. — Եկաւ 3,360 պարկ. վա-
ճառեցաւ 2,860 պարկ. պարարտա-
ւան 3,300 պարկ. վաճառատանքը նոր ե-
կած ապրանքներն առանց գնոց նայա-
լու կը վաճառեն : այս պատճառաւ գի-
ները միշտ իջնելու վրայ են :

Խահաւ. — Եկաւ 600 պարկ. վա-
ճառեցաւ 1,100 պարկ. Պարարտա-
ւան 5,500 պարկ. Լնտորայէն եկած լրոջ
պատճառաւ, որք զնոց բարձրացու-
կը ծանուցանեն, առեւտուրը բանա-
լէ : հրապարակին վրայ գնոցներ կը
գանուին : Գիներն ամօր լինեցաւ
բարձրանալու կը միտին :

Բիթնի. — Եկաւ 1,120 պարկ իտա-
լական, 750 պարկ Տոլիկ վաճառեցաւ
1020 պարկ իտալական, 750 պար-
Տոլիկ, Պարարտաւ 900 պարկ իտալա-
կան եւ 7,000 պարկ Տոլիկ, Թէ՛ ի
տալական եւ թէ՛ Տոլիկ տեսակներու
առեւտուրը կայանալ է են : Երկու տե-
սակին գիներն ալ լայն են :

Սէփօնի. — Եկաւ 500 մետու-
կ եւ անմիջապէս վաճառեցաւ : Միճմ-
ջաթի սիպորուէթիլն քիլոյրամը 7 1/4
դրուէ եւ փոքրաքիլոն 73/4 դրուէ
Հրապարակն հաստատ է. շատ կուգ-
ուի :

Բաքու. — Եկաւ 15,000 մետուկ
վաճառեցաւ 3000 մետուկ : Պարարտա-
ւան 145,000 մետուկ, 1500 տակաւ : Հրա-
պարակն հանդարտ է. փոքրաքիլոն
(Թաւիլիթով) վաճառուած ապրանքն
ներուճ գիններն 34 1/2 — 35 դրուէ
վրայ ամօր կը մնան : Փորձի հաւակ
Պաքուէն 300 տակաւ քարիւղ եկեալ
հրապարակ եւ հոկտան 34 փոքր
վաճառեցաւ : Ապրիլ ամսոյ մէջ տա-
լմն քանակութեամբ արարած կըն-
պա ուի Պաքուէն : այս քարիւղին տե-
սակը դեռ քննուած եւ ստուգուած չէ

Բիթնիէն էքիէր 1. 103
Եսթրա չոյ սիկով կենդ. — 105
» » պարկով — 20
» Թրիէստ — 185—18
» Կուլու 2—5 քիլոյր. (7 0/0 գեղ-
50 քիլո. 250— 1. 10

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 1—7 ՓԵՏՐՎ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐԺ

ճառեցաւ 2,860 պարկի պատրաստ
3,300 պարկի, ղաճառատարը նոր ե.
կած ապրանքներն՝ առնող գնոց նախը.
լու կը վաճառեն . այս պատճառաւ գի.
ները միշտ իջնելու վրայ են .

Դեպքեր . — Եկաւ 600 պարկի . վա.
ճառեցաւ 4,400 պարկի . Պատրաստ
5,500 պարկի . Լնտորալէն եկած լրու.
պատճառաւ , որը գնոց բարձրացու.
կը ծանուցանեն , առեւտուրը բանա.
լէ . Դրապարակն վաճառքի գնոցները կը
գնաւորեն . Գիններն ամուր լինելու
բարձրանալու կը միտին .

Բիւլի . — Եկաւ 4,420 պարկի իտա.
լական, 750 պարկի հնդկի . վաճառեցաւ
1020 պարկի իտալական , 750 պար.
կի . Դաւորաստ՝ 900 պարկի իտալա.
կան եւ 7,000 պարկի հնդկի . Թէ՛ ի
տալական եւ թէ՛ հնդկի տեսակներու
առեւտուրը կայանի է եւ կրկու տե.
սակին գիններն ալ ինչոյ են .

Սէփօնի . — Եկաւ 800 մնուտ.
եւ անփոխադէս վաճառեցաւ . Լեծա.
նաքի սխարմալէթին քիլոկրամը 7 1/2
գրուշ եւ փոքրնապիլինը 73/4 գրուշէ
Հրապարակն հաստատ է . շատ կուգ.
ուի .

Բարի . — Եկաւ 15,000 մնուտ.
վաճառեցաւ 3000 մնուտի . Պատրաստ
145,000 մնուտի , 1500 տակաւ . Հրա.
պարակն հանդարտ է . Բոխանցման
(Սրահիթիթով) վաճառուած ապրանքն
ներուն գիններն 34 1/2 — 35 գրուշի
վրայ ամուր կը մնան . Գործիչ հասակ
Պաքուէն 300 տակաւ քարիւղ եկն
հրապարակաւ եւ հոկտան 54 փար.
վաճառեցաւ . Ապրիլ ամսոյ ինչ տե.
կն՝ քանակութեանը արժեքը կը
պաւսի Պաքուէն . այս քարիւղին տե.
սակը դեռ քննուած եւ ստուգուած չէ .

Բիւլիցէի գիներ . Լ. 1050
Եսորը Հոյ . սկսով կենդ . —20
» պարկով —20
» Թիրէստ — 186 — 18
» Կրկու 2-5 քիլոկր . (7 0/0 գն .
50 քիլոկ . 250 — 1. 40

ՄԱՆԻՖԵՍՏՈՒՄ

[illegible]

արու Կը միտին :

[illegible]

ԳԱՐԱԿԷՍՄՐԻԻԿԻ ՎԻՃԱԿԸ

[illegible]

կար, ուսանող և այլ անձինք ըն-

ի հարկէ պիտի պատասխարուին :
Հողաբարձութիւնն հարկ կը հաւ-
նարի ներկայ պատշտական ծա-
նուցմամբ յայտ առնել զայս ի գի-
տութիւն համայն կաշտտական
մարմնոց եւ ազգայնոց :
Ի գիտել Հիւ. Հողաբարձութեան
Ուսնողակարի Ստեփանակեան
Տէք. Կէ-Ֆ-Հէբրեան Մէ-Կ-Է Թ-Կ-Է-Է-Է
7 փետր. 1883

ԻՄԱՐԱԳԻՐ-ՏԵՕՐԵՆ
Կ. Ս. ԻԹԻՐԻՃԵԱՆ

ԳՌԱԶԷԻՐԵՆ ԲԵՐԱՍԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՐԱՏ ՕԼԷՆՏՐՈՒ
—
Ա. Մ. ԳՐԵՐԻՆԻՆ

Կեդրոնականին է Մ. Զ. Գափազ-
եանի կազմատունը Յակոբեան խան Կե-
րի յարկ թիւ 15, եւ Ուզուն չարչի-
բիլիս խանի կարգ թիւ 370. Գրա-
ստուն Գաւառական. Ս. Զ. Գափազ-
եանի վաճառատուն :
Ի գին 15 զահեկան

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲԵԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
Ի զե-Գ Ս-Է-Է-Է Վ-Է-Է-Է-Է-Է
Հեղինակ Գ. Մ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ զորորդ եւ վեր-
ջին տետրաբնի որ կը պատճենակէ չար-
ժական երկնորակաւութեան գիտելը
ներս ու կերտութիւններն, ինչպէս
տեսութիւն լարողի, երկնորական լու-
սաւորութիւն, հնապիւր, Պ. Կրտս
երկնորական նոր մեքենայներն, հե-
ռախօս եւ ձայնակիր գործիներ, որո-
ւանութիւններն յայժ կարեւոր եւ զգ-
տակար է ոչ միայն ուսանողաց, ալ
եւ առ հասարակ ամեն ուսող անձան
եւ հեռագրական պատշտելից :
Կը գտնուի ամէն գրականաւաց բո-
լի գին 5 զահեկան :

Ա Ձ Դ
Կարապետ Գալֆանեան եւ Յակոբ
Պէրպիլեան պատիւ ունի ծանուցանին
յարգող հասարակութիւնն թէ վաճառա-
տանց եւ խանութներու համար տեսա-
կանակ գեղեցիկ գրքով լնայունիս չի-
նելու, պատկի վրայ վաճառատան
անունները գրելու, տունը ներկելու
եւ պատերու վրայ գեղեցիկ եւ ընտի-
նկարներ յորինելու, ստապիկ (շիմիլի)
քարի եւ պղինձի վրայ ամէն տեսա-
վորաբարձութիւններ ընելու գաղափար
են գոհացուցիչ գրինելով :
Փախաբողք պէտք է գինն Կ. Պոլի
Բարսեղ-Գարու, Մաքսաններու մէ-
22 թիւ խանութը :

Յիշելու խանութը Կը գտնուի նաեւ
Պ. Մարտիկ Ղազոյկունան, որ տալա-
րանի մասնունի լարելու, կարի մեքե-
նաներու, գործածման նշաններ ուսու-
ցանելու, եւ կոտրած մեքենաներ չի-
նելու պատրաստ է :

6-700-09. ITILIBILI

(33)

Ἰ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՕԲՇԵՒՆՆԵՐ ՓԱՐԵ

— — — — —

ԾՐԵՂԱՔԱՅԻ ԵՒ ՔԵՌԱՐԴԻ

— Գալ չարթու մէջ վերստին կուգամ :

— Կէս օրէն վրէժաւ երկու ժամ, պատ-
բժիշկը ։ Իսկ ինչ տեսնելու ու գողնիլ համար
տունն եմ ։ Ելլի՞մար բարեւաւ, Պարոն ։

— Բոլոր մի տար, գոչեց Հօրեղբայրը Մ-
թողութիւնը երթման ։ Այդ է խնդրէ Կեցիք ու
ձեղ գործ խնդրութիւնը ։

— Հանդարտեցնէ՞ք, սիրելի՛ մօրեղբայր
Պրատնաւ մեկնելու, ձեղ Պ. Օլիւնի, յանձն
լաւ, կը խնամէ ձեղ ։ »

Պ. Մարդը ուղեց քեւորդէոյն ետեւէն վա-
թէ՛օրը թող չտաւ ։

— Ի՛նչ դժբաղդութիւն ինձ համար,
խօսք մը չընէր, գոչեց խեղճ հօրեղբայրն ։
մը բանդաւուշը, կը տեսնէիք թէ խնդ-
րէմ ։ »

Պրատնաւ տարէն դասն կոծովը բռնա-
դաճած, լսան մի մոռցածի պէս, և ուղղ
թէ՛օրին քով երթնալով բաւաւ տնոյն ։

— Պարոն, մօրեղբորօր հիւանդութիւնը
իմ հօս դաշտն պատճառն ։

— Հա՛, հա՛, միմնչեց Պ. Մարդը, յուս-
նչմարելով ։

Իրիտամարդը չարունակեց .

— Դուք աղիկի մ'ունեիք :
— Վերադասե՛ք, գոչեց խեղճ մարդկայալը : Լսեցե՛ք, Տըթթե՛օր, «աղիկի մ'ունեիք» կ'ըսէ ձեզ :
Տըթթե՛օրը պատասխանեց ճիւղնետալի .
— Այո՛ր, Պարոն, ի՛նչ ըսել կ'ուզե՛ք :
— Դուք աղիկ մ'ունեիք, Որբա՛րդ Բէքը Օլթե՛ք :
— Տեսա՛ք, Տըթթե՛օր, տեսա՛ք. ես չըսի՛ ձեզ :
— Այո՛ր. Պարոն, ըսա՛. Տըթթե՛օրը :
— Ասկէք երեք ամիս առաջ խնիք ջուրներն էր իւր մօր հետ :
— Պրախ՛չ, Պրախ՛չ, գոչեց Պ. Մարդը :
— Այո՛ր, Պարոն, պատասխանեց Պ. Օլթե՛ք :
Պ. Մարդը՝ Տըթթե՛օրին քով վազելով՝ ըսաւ անոր .
«Դուք բոխի՛լը չե՛ք, այս տանը մէջ ի՞նչպիսիւսօր մ'էք :
— Բարեկամ՛, պատասխանեց Տըթթե՛օրին, «եթէ խելքը չկենաք, պող ջուրի (տո՛շ) կ'ենթա՛րկենք ձեզ :
Պ. Մարդը զարթոնքով ընկիւկեցաւ :
Քիտաօղկէ շարունակեց .
— Պարոն, ես կը սիրեմ ձեր օրերդը գուսարը :
Կը յուսամ որ նա ալ դիմ կը սրէք : Ե՛թէ իւր զգայմունքը փոխուած չէ սեպտեմբեր ամսէն ի վեր, ա՛ն մնանութեան կը խնդրեմ : »
Տըթթե՛օրը պատասխանեց .
— Ուրեմն Կ, ճիւղնետալ Թոմասի հետ խօսելու պատի՛ւն ունիմ :
— Նոյն իսկ անոր հետ, Պարոն, և ես նախ ի՛մ անուն պարտել ծանուցանել ձեզ :
— Պարոն, ներեցե՛ք ինձ ըսել թէ շատ սպասեցուցիք ձեզ : »
Այս միջոցիւ Տըթթե՛օրին ուշադրութիւնը Պ. Մարդի վրայ դարձաւ, որ տեսակ մը կատարութեամբ ձեռները կը չիբէր :
— Ի՛նչ ունիք, բարեկամ՛, հարցուց քաղցր և հայաբաղան ձայնիւ :
— Ուրե՛ն, տի՛ն, ձեռներուս կո չիբեմ :
— Եւ ի՛նչ :

— Ինչո՞ւ համար : Ժանրապէս

— Բայց տուէ՛ք, ես բան մը չեմ տեսներ ։
— Չե՛ք տեսներ ։ ա՛հա՛, ա՛հա՛, մատներուս մէջն է, ես կը տեսնեմ ։
— Ի՛նչ է տեսածնի՛ր ։
— Քեւորդաւոյ ստաղը ։ Վերուցէ՛ք, Տրթե՛օր, ես պարկեշտ մարդ եմ, ես ոչ մէկուն տալանքը չեմ ուզեր ։ »

Մինչդեռ բռիչին ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր Պ. Մարտիկ դանդաղաւոր, տարօրինակ յեղափոխութիւն մը կը կատարուէր. ֆրանսուացի անձին վրայ ։ Երեսին գոյնը կը նեւեռէ, կը մանր, ակռաներն ուժգնապէս կը կոծակէին ։ Պ. Օլրէ անոր դառնալով չարացող թէ հինչ ունէր ։

— Բան մը չունիմ, պատասխանեց ֆրանսուս, օ-տորիսը Քիշը կը կոչուի, զինքը՝ Միպոսեմ՝. ուրախութեւ տես ե-... բայց կ'ընէ՛ք զիս. երկնակութիւնը ձիւնէ անհետէ կ'իջնայ իմ վրայ ։ Չմեռը խիստ պիտի լինի սի-տաճայնեանը չամար ։ Տրթե՛օր, նայեցէ՛ք ի՛նչ ու-նիմ զՊիլոսուս մէջ ։ »

Պ. Մարտի քետարդաւորն ըստ վազեց գոչելով ։

— Բաւական է, այ մի՛ խանդաղուշեր ։ չեմ ու-զուցեր որ դու խնդր լինիս ։ Պիտի կարծես թէ ես գող-պատմ եմ, չեմ խեղճ ։ Ես պարկեշտ մարդ եմ ։ Տրթե՛օր, ձեռներս նայիցէ՛ք, զբաղանքս խողարկե-լուցէ՛ք. տուն մարդ զրկեցէ՛ք, ֆուգուր Սէնթ-Սիթուս-Սի Շառնէս փողոցը. գրասեղանին բոլոր գարապկները թաւելի, ձե պիտի տեսներ որ ստիչի գոյք բնաւ չու-նիմ ։ »

Երբոր Տրթե՛օրը տարակուսել կ'եցած էր իւր երեխո Տիւանդիլոսն ումէն, գուռը թացեցեալ. և վիշէր եղաւ իմացնել իւր Տօր թէ նախաճաղ պատ-րաստ էր սեղանին վրայ ։

Ֆրանսուս մէկին տաքի վրայ եղաւ թայց իւր կոմ-քս իրան վազեց օրիորդ. Օլրէին առջեւ ։ Մարմնի

կաւ թիկնաթուին վրայ, և հաղիւ կըր:

ես եւ՛ր, կուզե՛ն . . . »

ճակոյն դրաւ իւր դժգոյն դէմը մե-
ռաւ, քունքերը բառաւորապէս կը բարախե-
նեւանային վրայ բռնա՝ ճնշա՛մ կ'զգար
ձեքան թէ կենդանի, անոր երկու ձեռքը
տատառելի մայթն ա՛յնպիսի չոր և բազմա-
կայծրէն տեսնէ, որ խեղճ աղջիկը դարձու-
նալ էր տնոնէն դէ յուսար : Գանձի մ
նարնիլ գոյն մը ծաւալեցաւ քիթն չուր
ողջակա՛ն եղան վրան, և Գ. Սիւրբ մաղձաւ
կ'էր բոլոր նշանները տեսաւ, անոր վրայ
վարդաղող ծիւնները եւ որ, բաւաւ այս տենդ-
իկաւ, որպէս զի բռնկէր գայն »

Քայտը, սպառտահին վաղեջ եկաւ . յե-
լովէն, զոր ֆրանսական Նազիւ ճանչիւ
այսպէս էր : Պէտք եղաւ չուտով պառկեցը
: Բլէր իւր սենեակն ու անկողնը նստի-
լի կ'իյնէր զարկաւոր խաղաղ մը, գոհեցնելի վրա-
նէր ճերմակ խաւարայրներով : Գոբրիէն
սենեակ մը, վարդաղոյն քէքո՛ւտով պա-
ռուտակ յարձնաբար ձե՛ծալ կանոնացիներու մե-
ղդելիս ցարկեով դարձաւարած : Վառ-
եղեղեղաբարձէ մեծ բուխնակ մը կար, զո-
րին վրան ընծայն էր :

Եւ ի՞նչեր, եւ ի՞նչ գուճ ալ տենելէ բա՛նը
կ'հիւանդաբար մը կը մայլով եւ՛ր ձեռք
: Սիւրն խնամքները կը տարուէին ֆրանսու-
այայն ալալայած կը տատանէր սենեակի
օրին կը խաթթուէր, հիւանդը կը հա-
նուէր Սիւրի ձեռքը կը բռնէր ու կը բռն-
է . «Աղատեցէք զուգը չուտով . . չուտա-
նէր որ մտնէ, կ'ընդգիտնանա՛ն անոր մաս՛
աւուսընք է . ես աղօրք թէ՛ մտքեղբայր
(Գրաստանէն)

